

LBRIS

We know
books

WILLIAM SHAKESPEARE

Romeo și Julieta

Traducere de St. O. Iosif
Prefață de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX 2000

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SHAKESPEARE, WILLIAM

Romeo și Julieta / William Shakespeare; trad.: Șt. O. Iosif;
pref. de Lucian Pricop – Ed. a 6-a – București: Cartex 2000, 2024

ISBN 978-606-091-163-0

I. Iosif, Ștefan Octavian (trad.)

II. Pricop, Lucian (pref.)

821.111

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel/fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- e-mail: comanda.cartex@gmail.com
- O.P. 4, C.P. 184, București

CUPRINS

<i>Cuplul tragic: Romeo și Julieta</i>	7
ACTUL I	13
ACTUL II	54
ACTUL III	88
ACTUL IV	130
ACTUL V	152

CUPLUL TRAGIC: ROMEO ȘI JULIETA

William Shakespeare (1564-1616), dramaturg și poet englez, este unul dintre numele cele mai importante al literaturii universale. Actor, apoi proprietar asociat al teatrului *Globe*, Shakespeare a devenit celebru în epocă prin piesele sale și s-a retras în plină glorie, la Stratford-upon-Avon, orașul său natal. A scris comedii, drame și tragedii: *Comedia erorilor*, *Scorpia imblânzită*, *Visul unei nopți de vară*, *Mult zgomot pentru nimic*, *Cum vă place*, *Hamlet*, *Regele Lear*, *Furtuna*. Din opera sa poetică *Sonetele*, scrise în 1609, în număr de 154, sunt cele mai cunoscute.

Romeo și Julieta, probabil cea mai populară poveste de dragoste din istoria lumii, scrisă în 1594 este o tragedie în cinci acte, care are la bază o poveste reală, petrecută în secolul al XIV-lea.

Cele două familii importante ale Veronei erau Capulet și Montague. Neînțelegerile dintre cele două familii erau atât de mari și durau de atât de mult timp, încât nu era posibil ca un servitor al casei Capulet să se întâlnească cu un servitor al casei Montague, fără ca din aceasta să iasă o ceartă.

În primul act, bătrânul lord Capulet a organizat un dineu fastuos la care a invitat multe doamne frumoase și numeroși nobili. La această petrecere toți erau bineveniți în afară de cei din familia Montague. Cu toate acestea, Romeo, fiul bătrânului lord Montague merge mascat la petrecere pentru a o vedea pe Rosaline, femeia pe care o iubea. Ajuns la dineu, Romeo observă

o femeie superbă de care se îndrăgostește pe loc. Tot în acea seară și Julieta se îndrăgostește de Romeo, cu toate că iubiții nu își cunosc identitatea, urmând ca, doar mai târziu, să afle căror familii aparțin.

În cel de-al doilea act, Romeo, ignorând pericolul, urcă în camera Julietei, unde cei doi plănuiesc să se căsătorească în secret. Îndrăgostiții au fost căsătoriți în ziua următoare de către fratele Laurence, unul dintre prietenii lui Romeo.

În actul trei, în urma unui conflict, Romeo îl ucide pe Tybalt din familia Capulet, în urma acestui fapt, fiind expulzat din Verona de către prințul Escalus. În acest timp, tatăl Julietei decide că a sosit timpul ca aceasta să se căsătorească cu Paris, hotărând chiar și data nunții. Julieta nu este de acord cu hotărârea tatălui său și decide să se sinucidă.

În cel de-al patrulea act, fratele Laurence îi oferă Julietei o poțiune pentru a-și simula moartea. Fata hotărăște să ia poțiunea în noaptea de dinaintea nunții, pentru a putea fi răpită de Romeo. În acea noapte, la sosirea lui Paris, familia Capulet descoperă că Julieta a murit, pregătirile de nuntă transformându-se în pregătiri de înmormântare.

În al cincilea act, Romeo se îndreaptă spre Verona pentru a-și vedea iubita pentru ultima dată, el neștiind de planul Julietei. După ce îl ucide pe Paris, Romeo ia și el otravă, o sărută pe Julieta pentru ultima oară, iar apoi moare. Julieta se trezește după ce a trecut efectul poțiunii, dar, când vede că Romeo a murit, se sinucide și ea.

La începutul piesei, Romeo suferă din cauza Rosalindei, care nu îi împărtășește dragostea. Își petrece majoritatea timpului suspinând din cauza unei vieți amoroaseperate. Este menționat la început ca un rătăcitor fără cauză, preocupat de Rosalinda. Familia sa se întreabă care ar putea fi cauza deznădejdiei sale. Rosalinda este obsesia lui Romeo, deși din descrierile lui ni se relevă superficialitatea dragostei sale. Când o descrie pe

Rosalinda lui Benvolio, se referă doar la frumusețea ei fizică. Mai degrabă decât să argumenteze de ce o iubește, el blestemă nefericirea dragostei neîmpărtășite. Pe parcursul piesei, relația lui Romeo cu Rosalinda este pasivă. El nu vorbește niciodată cu ea și nici nu încearcă să facă vreun gest major pentru a o cuceri. Se zbate între adulare și disperare. În ciuda insistențelor lui Benvolio, adolescentul refuză să ia în considerare și existența altor femei. Romeo o urmărește pe Rosalinda la petrecerea Capuleților, unde refuză să ia parte la festivități și, în loc să încerce să se apropie de ea, își petrece timpul cu lamentări „sufocându-se sub povara grea a dragostei“. Deși Romeo își declară dragostea față de Rosalinda, din comportamentul lui, atunci când o descoperă pe Julieta demonstrează inconsistența sentimentelor sale. Odată ce o vede pe Julieta, aceasta devine centrul universului, iar Rosalinda e uitată. Spre deosebire de pasivitatea față de Rosalinda, cu Julieta, Romeo este deosebit de activ. Încearcă să se facă remarcat și chiar să-i smulgă un sărut. După ce Romeo și Julieta își dau seama că interesul lor este reciproc, Romeo îi solicită jurăminte de dragoste, iar apoi Romeo îi cere fratelui Lawrence să-i căsătorească. Fratele Lawrence este surprins, dar Romeo îi spune că a uitat-o pe Rosalinda. Observăm că, deși abia s-au întâlnit, Romeo încearcă să se asigure de legătura lor, comportament opus celui față de Rosalinda.

După căsătorie, relația dintre Romeo și Julieta devine mult mai complexă și implică mai mulți factori. Un moment important este cel în care Romeo îl întâlnește pe Tybalt, cu care este acum înrudit prin căsătorie. Impulsivul Romeo încearcă să se stăpânească în fața lui, dar până la urmă răspunde provocării acestuia și îl ucide în luptă. Pentru această crimă Romeo este exilat la Mantua și separat de mireasa lui. Când primește de veste că Julieta a murit, este devastat și decide să o urmeze. Găsește trupul Julietei la mormânt și se sinucide înghițind otrava. Acesta sinucidere este actul final, și de altfel cel mai spectaculos pe care îl face Romeo pentru Julieta.

Romeo este o figură romantică tragică. Începe prin a fi un tânăr superficial și sfârșește prin a se implica într-o relație complexă, căreia i se sacrifică.

Julieta, membră a familiei Capulet, este foarte tânără; are doar 14 ani. Ea este crescută de doica sa, care îi este prietenă, confidentă, mamă. De-a lungul piesei, Julieta se bizuie pe ea în situațiile cele mai dificile. Doamna Capulet, mama biologică a Julietei, nu îi este apropiată. Când Julieta atinge vârsta măritişului, vrea să o căsătorească cu Paris, neținând cont de sentimentele ei. Julieta încearcă să-i vorbească, dar mama ei nu vrea să o asculte și îi spune că se va mărita cu Paris chiar și cu sila.

Relația Julietei cu Romeo este diferită de toate celelalte. Îl întâlnește la petrecere și se îndrăgostește de el la prima vedere. În câteva ore, el devine persoana cea mai importantă a vieții ei. Vrea să se căsătorească cu el deși știe că o relație între familiile lor este imposibilă. Dragostea ei însă nu ține cont de logică, așa că se întâlnește cu Romeo la fratele Lawrence și se căsătorește cu el. După căsătorie, ea este optimistă și crede că necazurile s-au încheiat. Pe tot parcursul piesei Julieta este complet devotată lui Romeo: este gata să renunțe la numele său, refuză să se căsătorească cu Paris. Singura dată când simte furie împotriva lui este atunci când acesta îl ucide pe Tybalt, dar, după o reflecție își dă seama că de fapt este de partea lui Romeo.

Julieta evoluează pe parcursul piesei transformându-se într-o femeie independentă. Primul semn este împotrivirea în fața părinților la căsătoria cu Paris. La sfârșitul piesei tânăra Julieta se trezește și îl găsește pe iubitul său Romeo mort. Pentru că nu vrea să trăiască fără el, se sinucide.

Lucian Pricop

ROMEO ȘI JULIETA

ACTUL I

*PROLOGUL**Intră Corul*

CORUL

Aicea, în Verona-ncântătoare,
A două neamuri mândre veche ură
A izbucnit din nou, prin certuri care
Să curgă sânge mult de frați făcură.
Din cele două case-ndușmănite
Ies doi îndrăgostiți loviți de soarte,
Și vrajba cu nenorociri cumplite
Sfârșește prin a tinerilor moarte.
Iubirea lor cu soartă-ngrozitoare
Și ura ce nu poate fi-mpăcată
Decât cu moartea scumpelor odoare
Pe scenă-n două ceasuri vi se-arată.
De-aveți răbdare s-ascultați acestea,
Ne-om strădui să-nfățișăm povestea.

SCENA I

*O piață publică
Samson și Gregorio*

SAMSON

Pe legea mea, Gregorio, să nu le mai permitem să ne ia de sus.

GREGORIO

Nu, firește, căci am rămâne pe jos.

SAMSON

Vreau să spun că dacă ne-or mai lua la vale, să ne ținem la înălțime.

GREGORIO

Da, numai bagă de seamă, să nu ajungi la înălțimea furcilor!

SAMSON

Eu, când mă scoate cineva din țâțâni, nu știu multe.

GREGORIO

Și eu nu știu multe care să te scoată din țâțâni.

SAMSON

O javră din casa Montague mă scoate din țâțâni.

GREGORIO

A scoate din țâțâni se cheamă a urni din loc; dar viteazul stă locului. De aceea, pesemne, când tu ești scos din țâțâni, nimeni nu se mai poate ține de tine.

SAMSON

O javră din casa Montague are să mă țină locului! Am să dau de zid pe toți bărbații și pe toate femeile din casa Montague.

GREGORIO

Atunci ești un om slab, că numai cei slabi se dau pe lângă ziduri.

SAMSON

Ai dreptate și de aceea femeile, care sunt vase de lut ce se sparg lesne, totdeauna-s date la zid. De aceea am să arunc peste zid pe bărbați și am să îndes în ziduri pe femei.

GREGORIO

Cearța e între domnii noștri și între noi, slugile.

SAMSON

Ce-mi pasă! Am să fiu neom, și după ce-oi da gata pe bărbați, mă leg de fete. Are să fie vai și amar de pielea lor.

GREGORIO

De pielea fetelor?

SAMSON

De pielea fetelor ori de fetia lor. Tot una-i!

GREGORIO

Nu-i tot una pentru cine-o s-o pață.

SAMSON

O, au s-o pață cu mine, n-ai tu grijă! Știi că sunt un om și jumătate!

GREGORIO
Tot e bine că nu ești o jumătate de om! Scoate spanga, uite
că vin doi de-ai lui Montague.

(Intră Abraham și Baltazar)

SAMSON
Gata! Începe tu sfada, eu te apăr din dos.

GREGORIO
Din dos? Vrei să dai dosul?

SAMSON
Nu te teme de mine.

GREGORIO
Nu, zău, să mă tem eu de tine?

SAMSON
Lasă atunci să fie legea cu noi, lasă-i pe ei să înceapă.

GREGORIO
Am să strâmb din nas, când or trece. Zică ce-or pofți.

SAMSON
Ce-or îndrăzni, vrei să zici. Eu am să le dau cu tifla: dacă s-o
prinde, ei se fac de râs.

ABRAHAM
Nouă ne dai cu tifla, signore?

SAMSON *(la o parte, către Gregorio)*
E de partea noastră dreptatea, dacă zic da?

GREGORIO *(la o parte, către Samson)*
Nu.

SAMSON

Nu, signore. Nu vă dau cu tifla, signore. Dar dau și eu așa, cu
tifla, signore.

GREGORIO
Cauți ceartă, signore?

ABRAHAM
Ceartă, signore? Nu, signore!

SAMSON
Altcum, de cauți ceartă, sunt la dispoziția dumitale.
Slujesc un stăpân tot așa de bun ca și al dumitale.

ABRAHAM
Nu mai bun.

SAMSON
Bine, signore.
(Intră Benvolio)

GREGORIO
Zi: mai bun; uite că vine un văr al stăpânului nostru.

SAMSON
Ba da, mai bun, signore!

ABRAHAM
Mintți!

SAMSON
Trageți spada, dacă vă dă mâna! Hai, Gregorio, nu-ți uita
lovitura cea faimoasă!

(Se bat)

BENVOLIO

Nebunilor, vârați spadele în teacă! Nu știți ce faceți!
(*Intră Tybalt*)

TYBALT

Ce, te iei la harță
Cu slugile? Aici, Benvolio!
Priveste-ți moartea-n față!

BENVOLIO

Eu fac pace
Întoarce-ți spada în teacă, sau mai bine
Ajută-mi să-i despart.

TYBALT

Nu ți-e rușine
Cu spada-n mână să vorbești de pace?
Urăsc cuvântul cum urăsc gheena,
Ca și pe toți Montaghii și pe tine!
Mișelule! Azi între noi se-alege! (*Se luptă*)

UN CETĂȚEAN

Săriți! Săriți! Goniți-i cu ciomege!
Jos Capulet! Jos Montague!
(*Intră Capulet în halat de noapte și contesa Capulet*).

CAPULET

Ce-i larma
Aceasta? Dați-mi spada mea cea lungă!

CONTESA CAPULET

Nu, cârja! Cârja! Ce să faci cu spada?
(*Intră Montague și contesa Montague*)

CAPULET

Vreau spada mea! Nu vezi cum mă sfidează
Cu arma-n mână Montague bătrânul?

MONTAGUE

Rușine, Capulet! Ești un mișel!

CONTESA MONTAGUE

Nu! Nu vei face nici un pas spre el!
(*Intră ducele Escalus cu suită*)

DUCELE

Supuși rebeli! Dușmani ai păcii care
Mânjiți cu sânge de vecin oțelul!
Creștini sunteți? Nu, – fiare ce vărsați
Izvorul purpur ce vă curge-n vine,
Spre-a stinge focul unei uri haine!
Jos armele! De-osânda cea mai cruntă
Se fac părtași toți cei ce legea-nfruntă,
Și luați aminte ce mâhnitul duce
Azi în auzul tuturor v-aduce:
De trei ori, Montague și Capulet,
Iscarăți din senin gâlcevi civile,
De trei ori ați silit, în aste zile,
Pe veronezii doritori de pace
Și-ncărunțiți în cinste să-și dezbrace
Podoaba mândră ce frumos le șade
Și-n mâini să prindă vechile lor sulii
Mâncate de rugină, și pe ulii
Să lupte pentru ura ce vă roade!
De tulburați orașul înc-o dată,
Plătiți cu viața pacea turburată.
Și-acum voi toți ceilalți plecați în pace.
Bătrâne Capulet, tu mă urmează,
Tu, Montague veni-vei dup-amiază

La curtea noastră s-află ce ne place
Să hotărâm în pricina aceasta.

Plecați, vă zic, de puneți preț pe viață!
(Pleacă toți, afară de Montague, contesa Montague și Benvolio)

MONTAGUE

Nepoate, spune: tu ai fost de față,
Cine-a-nceput? Cum a venit năpasta?

BENVOLIO

Când am sosit, se-ncăierase bine
Slujitorimea noastră cu a lor.
Eu sar cu spada-n mână să-i despart,
Atunci apare-nvâpăiatul Tybalt,
El mă provoacă, învârtindu-și pala
Pe după cap, dar sfârtecă doar vântul,
Ce șuieră bătându-și joc de dânsul.
Pe când schimbăm noi lovituri și ghionturi,
S-adună gloata, crește-nvălmășeala,
Când iată vine ducele...

CONTESA MONTAGUE

Dar unde-i
Romeo?... L-ai văzut? Ce bine-mi pare
Că el n-a fost...

BENVOLIO

Contesă, azi la ceasul
Când nu mijise încă sfântul soare
La geamul aurit al aurorii,
Spre câmp mă duse în neștire pasul...
Acolo, pe alei, sub sicomorii
Ce se întind spre-apus de-orăș, văzui
Pe fiul vostru rătăcind, dar care
Văzându-mă se adânci-n umbrare.

Înțelesei atunci dorința lui
De-a fi lăsat să meargă-ntr-ale sale
Chiar eu fiindu-mi mie de prisos –
Așa că fiecare bucuros
Fugi de cel care-i fugea din cale.

MONTAGUE

Știm că sporește-n dimineți senine
Cu lacrimi roua, și cu-adânci suspine
Cu nori din suflet înmulțește norii;
Când însă de la patul aurorii
Voiosul soare trage la o parte
Perdelele de umbră, trist de moarte
Și palid mi se-ntoarce acas' feciorul
Și, ocolind lumina, trage storul,
Gonește afară ziua cea frumoasă
Și-o noapte nouă-și face-ascuns în casă,
Cu-aceste gânduri soarta rea-l așteaptă,
De nu cumva un sfat bun îl îndreaptă.

BENVOLIO

Dar pricina, o, nobil unchi, n-o știi?

MONTAGUE

N-o știu și, vai, nici nu o pot ghici...

BENVOLIO

Nu l-ai luat din scurt?

MONTAGUE

Orice mijloace
S-au dovedit zadarnice. El tace
Ne-având alt confident decât pe sine,
Și cât de sincer și discret, vezi bine.